

Porno – kokaina

na kliknięcie

**Medyczne, psychologiczne
i prawne uwarunkowania
współczesnej pandemii**

KONFERENCJA EKSPERCKA

4 czerwca 2018 r.

Fundacja Edukacji Zdrowotnej i Psychoterapii

Parlamentarny Zespół na rzecz
Polityki i Kultury Prorodzinnej

Parlamentarny Zespół ds. Rozwiązywania
Problemów Uzależnień

Fundacja Edukacji
Zdrowotnej i Psychoterapii

**Parlamentarny Zespół ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień
i
Parlamentarny Zespół na rzecz Polityki i Kultury Prorodzinnej**

mają zaszczyt zaprosić
na wspólne posiedzenia Zespołów,
w ramach którego odbędzie się konferencja
Fundacji Edukacji Zdrowotnej i Psychoterapii

Porno – kokaina na kliknięcie

**Medyczne, psychologiczne
i prawne uwarunkowania współczesnej pandemii**

4 czerwca 2018 r. (poniedziałek)

godz. 11.00 – 13.30

sala nr A, Centrum Prasowe FOKSAL, Dom Dziennikarza
00-366 Warszawa, ul. Foksal 3/5

Program

Rozpoczęcie obrad godz. 11.00

Poseł Małgorzata Zwiercan

Przewodnicząca Parlamentarnego Zespołu ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień

Poseł Piotr Uściński

Przewodniczący Parlamentarnego Zespołu na rzecz Polityki i Kultury Prorodzinnej

Wystąpienia ekspertów:

Czy prawo polskie adekwatnie chroni społeczeństwo przed pornografią w realiach współczesnego społeczeństwa informacyjnego?

dr Jerzy Ferenz – prawnik, adwokat

Uzależnienie od pornografii – uwarunkowania, przebieg, konsekwencje.

Katarzyna Stępkowska – UKSW, psycholog, socjolog

Pornografia – współczesne zagrożenie dla zdrowia publicznego, z perspektywy Stanów Zjednoczonych.

Sharon Slater – prezes Family Watch International

Jak pornografia zmienia wzorce myślenia i zachowania młodzieży – przegląd mechanizmów.

dr Bogdan Stelmach – seksuolog zajmujący się terapią osób uzależnionych od pornografii

Młodzież wobec pornografii – wyniki najnowszych badań Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej.

dr Szymon Grzelak – Instytut Profilaktyki Zintegrowanej

Jak pornografia niszczy kobiety?

Bogna Białecka – psycholog, prezes Fundacji Edukacji Zdrowotnej i Psychoterapii

Panel dyskusyjny

Zakończenie posiedzenia godz. 13.30

Czy prawo polskie adekwatnie chroni społeczeństwo przed pornografią w realiach współczesnego społeczeństwa informacyjnego?

W swoim wystąpieniu adwokat, mający doświadczenie w pomocy ofiarom przemocy względem kobiet, dokona **analizy aktualnego stanu prawnego w zakresie regulacji dotyczących dostępu do treści pornograficznych**. Ocena obowiązujących przepisów wymaga uwzględnienia instrumentów, jakie służyły do rozpowszechniania pornografii w ostatniej dekadzie ubiegłego wieku i porównania ich z dzisiejszymi możliwościami. Pozwoli to na ocenę, czy współczesne społeczeństwo jest adekwatnie chronione przed szkodliwymi skutkami konsumpcji przedmiotowych treści, mając na uwadze przesłanki zdrowia publicznego i bezpieczeństwa kobiet, a w efekcie, czy obecna regulacja wymaga zmian.

Adwokat dr Jerzy Ferenz – absolwent Wydziału Prawa na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie uzyskał również stopień naukowy doktora nauk prawnych, broniąc pracę pt. „Operacje korekty płci w świetle polskiego prawa karnego”. Autor artykułów naukowych z zakresu prawa karnego. Odbił aplikację adwokacką przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Warszawie.

Doświadczenie zawodowe zdobywał współpracując z renomowanymi kancelariami, w tym w kancelarii Dentons

Europe, w Ministerstwie Sprawiedliwości w legislacyjnym Departamencie Prawa Karnego oraz Ministerstwie Spraw Zagranicznych w Departamencie do Spraw Postępowania przed Międzynarodowymi Organami Ochrony Praw Człowieka, a także świadcząc usługi na rzecz różnych fundacji.

Jak pornografia zmienia wzorce myślenia i zachowania młodzieży – przegląd mechanizmów.

Pornografia wywołuje uzależnienie na poziomie kokainy. Mówię o pornografii obecnej w Internecie. Internet zmienił wszystko. Z punktu widzenia odbiorcy liczy się ilość bodźców, które otrzymujemy. Musimy sobie powiedzieć: pornografia powoduje przewlekłą chorobę mózgu!

dr Bogdan Stelmach – Lekarz medycyny specjalista seksuolog, obecnie pracuje w Mazowieckim Centrum Psychoterapii oraz w Poradni Seksuologicznej w Szpitalu im. profesora Orłowskiego w Warszawie. Od wielu lat zajmuje się zjawiskiem pornografii, jest terapeutą uzależnienia od pornografii. Ma za sobą wiele wystąpień publicznych na ten temat, udział w wielu konferencjach, w tym międzynarodowych. Jest autorem pojęcia „zakażenie pornografią”, które jest obecnie cytowane powszechnie.

Uzależnienie od pornografii – uwarunkowania, przebieg, konsekwencje

Czy to możliwe, że w Polsce 24 godziny na dobę, 365 dni w roku, każdy, niezależnie od wieku, ma darmowy i nieograniczony dostęp do „legalnych narkotyków”? Na podstawie badań obrazowania mózgu metodą rezonansu magnetycznego przeprowadzonych na Uniwersytecie w Cambridge wykazano, że sposób funkcjonowania mózgu osób uzależnionych od kokainy oraz osób uzależnionych od pornografii jest niemal identyczny.

Upowszechnienie Internetu oraz urządzeń mobilnych sprawia, że dostęp do pornografii jest praktycznie nieograniczony. **W każdej sekundzie średnio ponad 28 tysięcy osób ogląda pornografię w Internecie.**

25% wszystkich zapytań w wyszukiwarkach internetowych dotyczy pornografii, a ogromna część spośród nich bezpośrednio dotyczy hard porno. Współcześnie styczność z pornografią mają już nie tylko dorośli, ale również młodzież, a nawet dzieci. W wielu środowiskach korzystanie z materiałów pornograficznych staje się normą i praktykowane jest przez coraz większą liczbę osób. Czy wobec powyższego, czeka nas w Polsce pandemia pornoholizmu?

W wystąpieniu „Uzależnienie od pornografii - uwarunkowania, przebieg, konsekwencje” Autorka omówi wybrane przyczyny oraz przedstawi mechanizmy uzależnienia od pornografii. W oparciu o badania własne zaprezentuje skutki jakie niesie ze sobą konsumpcja pornografii oraz jak funkcjonują w życiu prywatnym i w społeczeństwie osoby uzależnione.

Katarzyna Stępkowska – psycholog oraz socjolog, doktorantka w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Naukowo zajmuje się tematyką uzależnień od zachowań seksualnych. Realizuje międzynarodowy projekt badawczy poświęcony m.in. tematyce uzależnienia od pornografii. Laureatka Diamentowego Grantu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego za projekt: *Profil osobowościowy uzależnionych od seksu, cyberseksu, pornografii*

i innych zachowań seksualnych oraz psychospołeczne uwarunkowania kompulsywnych zachowań seksualnych.

Młodzież wobec pornografii - wyniki najnowszych badań Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej

W wykładzie przedstawione zostaną wyniki badań IPZIN nad młodzieżą w wieku 14-16 lat (z próby skumulowanej z lat 2014-2017 liczącej N = 10852) zawarte w raportach przygotowanych na zlecenie Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Sprawiedliwości.

Dotyczą one korzystania z pornografii przez młodzież, postaw młodzieży wobec pornografii, zjawiska seksualizacji, a także powiązań między przedmiotowym podejściem do spraw seksualności (seksualizacja i pornografia) a innymi problemami młodzieży (depresja, myśli samobójcze, przemoc, korzystanie z alkoholu i narkotyków, itp.).

Wskazane zostaną najważniejsze czynniki chroniące młodzież przed seksualizacją i korzystaniem z pornografii.

Wskazany zostanie także **kierunek skutecznych działań profilaktycznych opartych o model profilaktyki zintegrowanej oraz 7 dźwigni skutecznej profilaktyki** oraz konieczność uzupełnienia profilaktyki o odpowiednie **zmiany prawne** na dwóch poziomach: utrudnienia dostępu dzieci i młodzieży do pornografii oraz administracyjno-prawnych rozwiązań umożliwiających zwiększenie skali działań profilaktycznych skierowanych do młodzieży.

Szymon Grzelak – dr psychologii, założyciel i prezes Zarządu Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej, założyciel prezes Zarządu European Institute for Integrated Prevention, badacz i praktyk z 25-letnim doświadczeniem specjalizujący się w tematyce wychowania, profilaktyki problemów młodzieży, edukacji w sferze miłości i seksualności. Twórca *modelu profilaktyki zintegrowanej*. Główne publikacje: *Vademecum skutecznej profilaktyki problemów młodzieży* (ORE, 2015),

monografia naukowa *Profilaktyka ryzykownych zachowań seksualnych młodzieży. Aktualny stan badań na świecie i w Polsce* (2009), poradnik dla rodziców *Dziki ojciec*. Autor ekspertyzy dla Senatu RP dotyczącej ojcostwa (2013), raportów dla Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Sprawiedliwości oraz programów profilaktycznych (m.in. *Archipelag Skarbów*). Współpracował jako ekspert z MEN, MZ, PARPA i ORE. Żonaty, ojciec czterech córek.

Jak pornografia niszczy kobiety?

Wykład omówi wyniki badań naukowych nad skutkami pornografii na kobiety i relacje:

Większość pornografii głównego nurtu zawiera przemoc seksualną wobec kobiet oraz ryzykowne lub wręcz szkodliwe dla zdrowia praktyki seksualne.

Wskutek oglądania pornografii (nawet pozbawionej scen przemocy) zmieniają się preferencje seksualne. Konsumenci pornografii zaczynają spostrzegać wyżej opisane akty seksualne jako normę, zaczynają jej oczekiwać, a często też wymagać od partnerów seksualnych.

Skutkiem jest uprzedmiotowienie kobiet, spostrzeganie ich jako obiektu zaspokojenia seksualnego, a także autoseksualizacja kobiet - spostrzeganie atrakcyjności i dostępności seksualnej jako podstawowego kryterium oceny ich wartości jako człowieka.

Pornografia niszczy relacje też w inny sposób:

- pornoholicy bardziej niż inni ludzie akceptują przemoc w relacji, mają też mniej współczucia dla ofiar gwałtu
- pornografia obniża zdolność do tworzenia więzi z prawdziwymi osobami
- ludzie często utrzymują oglądanie porno w sekrecie, co ich jeszcze bardziej oddala od krewnych i przyjaciół
- kompulsywne oglądanie pornografii może potęgować inne problemy psychologiczne.

Bogna Białecka – żona, matka czwórki dzieci, psycholog, prezes Fundacji Edukacji Zdrowotnej i Psychoterapii. Autorka szeregu poradników dotyczących wychowania i relacji, współtwórcza portalu dla młodzieży www.pytam.edu.pl ukierunkowanego na kompleksową profilaktykę uzależnień i zachowań ryzykownych.

Zdrowotne, społeczne i ekonomiczne skutki konsumpcji pornografii

- 1 Pornografia staje się istotnym problemem zdrowia publicznego i zwiększa koszty funkcjonowania opieki zdrowotnej.
- 2 Koszty społeczne obejmują coraz liczniejsze rozwody, których główną przyczyną jest uzależnienie od pornografii¹.
- 3 Setki tysięcy uzależnionych od pornografii młodych ludzi jest niezdolnych do założenia rodziny i wydajnej twórczej pracy.
- 4 Państwo ponosi z tego tytułu olbrzymie koszty ekonomiczne oraz stanowi to wielkie zagrożenie dla przyszłości narodu².
- 5 Pornografia skutecznie niszczy życie rodzinne i zakłóca rozwój psychofizyczny dzieci.

I. Dzieci i młodzież

Opis problemu

Według najnowszych badań Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę³, przeprowadzonych na zlecenie Ministerstwa Zdrowia w ramach Narodowego Programu Zdrowia 2016-2020, aż 43% młodych Polaków w wieku 11-18 lat ma kontakt z pornografią, w tym 18% co najmniej raz w tygodniu.

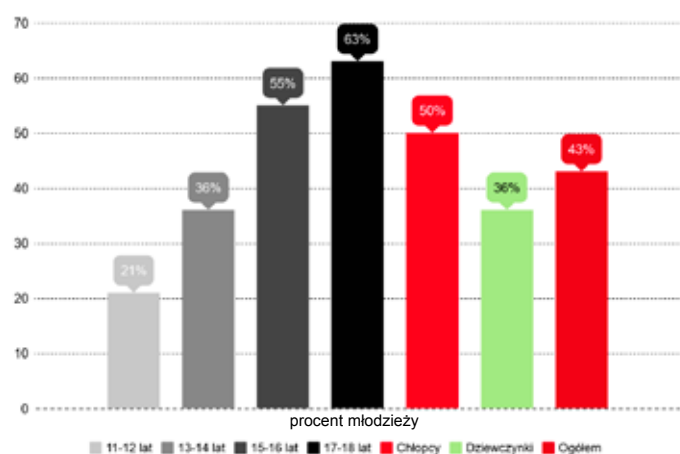
Z takimi materiałami styka się 6%-28% dzieci w wieku 11-12 lat. Dwa razy częściej na treści pornograficzne trafiają dzieci, których rodzice nie ustalili zasad dotyczących korzystania z Internetu.

Badania „Kontakt dzieci i młodzieży z pornografią” potwierdzają częsty kontakt dzieci i młodzieży z materiałami seksualizującymi. Intensywność styczności z takimi treściami wzrasta wraz z wiekiem badanych – kontakt z pornografią ma 21% 11- i 12-latków oraz aż 63% młodych ludzi w wieku 17-18 lat.

Widać też zróżnicowanie ze względu na płeć. Z pornografią mają kontakt częściej chłopcy (50%) niż dziewczyny (36%). Badania pokazują również, że kontakt dzieci z tymi treściami często jest regularny. Prawie jedna piąta nastolatków (18%) ogląda je co najmniej raz w tygodniu, a 8% – codziennie.

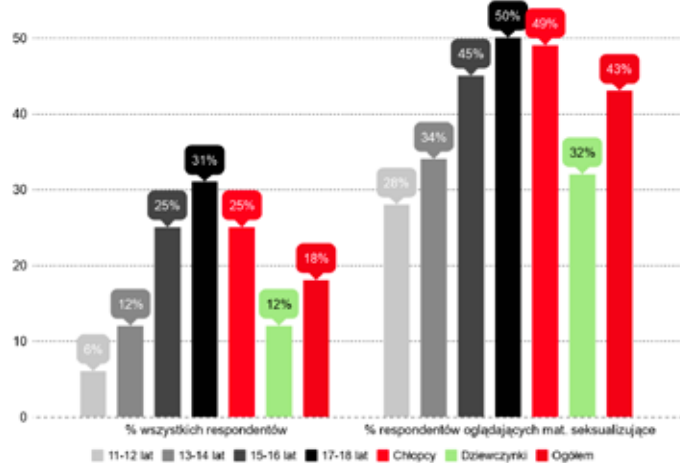
Współczesna pornografia charakteryzuje się wysokim stopniem obsceniczności, wulgarności i brutalności⁴. Dzieci i młodzież są szczególnie

Wykres 1: Kontakt z materiałami pornograficznymi lub seksualizującymi w ostatnim roku. N=3943

źródło: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, 2017

Wykres 2: Kontakt z materiałami pornograficznymi co najmniej raz w tygodniu. N=3943

źródło: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, 2017

bezbronnie i w wyjątkowo łatwy sposób mogą stać się jej ofiarami.

Negatywne konsekwencje dostępu dzieci i młodzieży do pornografii – psychiczne, zdrowotne i rozwojowe – dotyczą całego pokolenia chłopców i dziewczynek. Łatwe i masowe korzystanie z pornografii milionów polskich dzieci staje się istotnym problemem zdrowia publicznego. Do gabinetów psychoterapeutów w wyniku kontaktów z pornografią trafiają już kilkuletnie dzieci⁵.

a) Wpływ pornografii na dzieci i młodzież

- 1 Kontakt dziecka z pornografią to najbrutalniejsza forma seksualizacji. Skutki tego rozciągają się na całe życie. Najpopularniejsze i ogólnie dostępne rodzaje treści pornograficznych prezentują relacje seksualne z wykorzystaniem przemocy oraz dewiacyjne i niebezpieczne dla zdrowia zachowania seksualne (np. promowanie takich sposobów stymulacji seksualnej, które prowadzą do uszkodzenia ciała)⁶. Oglądanie porno powoduje, że młodzież traktuje przemoc seksualną jako normę. Powstaje przekonanie, że kobiety lubią być gwałcone⁷.
- 2 Kontakt z pornografią w wieku dziecięcym i u nastolatka prowadzi szybko do uzależnienia i zakłóca prawidłowy rozwój psychoseksualny. Powoduje też szybszą inicjację seksualną, powiązaną z podejmowaniem ryzykownych zachowań seksualnych⁸.
- 3 Uzależnienie od pornografii u dzieci i młodzieży następuje zdecydowanie szybciej niż u dorosłych, gdyż mózg w tym okresie jest bardzo plastyczny i nadal się rozwija⁹.
- 4 Konsumpcja pornografii pogarsza sprawność umysłową, zdolność racjonalnego podejmowania decyzji, zaburza zdolność samokontroli. Uzależnienie od pornografii, uszkadza tę część mózgu – korę przedczołową, która odpowiada za myślenie, podejmowanie decyzji, czy racjonalne rozwiązywanie problemów¹⁰.

5 Pornografia wpływa destrukcyjnie na więzi z ludźmi, a zwłaszcza na relacje z płcią przeciwną. Rezultatem jest niezdolność do wchodzenia w relacje bliskości i założenia rodziny¹¹.

6 Dziewczętom przysparza cierpienie, takich jak brak pewności siebie, wstręt do siebie, depresje, zaburzenia lękowe¹².

b) Pornografia jak narkotyki

Pornografia wywołuje uzależnienie podobne do uzależnień od narkotyków i uszkadza funkcjonowanie mózgu. Udowodniono w badaniach naukowych, że zmniejsza spójność płatów czołowych mózgu, zaburzając zdolność myślenia logicznego i podejmowania racjonalnych decyzji. Oglądanie pornografii prowadzi do zmniejszenia się samokontroli i racjonalnej oceny faktów. Skutki te dotyczą zarówno dzieci jak i dorosłych¹³.

II. Wpływ pornografii na dorosłych

- 1 Pornografia może uzależniać nie tylko młodzież i dzieci lecz też osoby dorosłe. Mechanizm uzależnienia związany jest z trwałym zaburzeniem funkcjonowania układu nagrody w mózgu (odpowiedzialnego m.in. za aktywność seksualną)¹⁴.
- 2 Jednym z podstawowych skutków uzależnienia od pornografii jest znieczulenie na łżejsze jej odmiany i poszukiwanie bardziej ekstremalnych jej form (np. pornografia pokazująca przemoc, zoofilna, pedofilna). Eskalacja ta prowadzi do dokonywania czynów niedozwolonych (gwałt, wykorzystywanie seksualne dzieci i nieletnich)¹⁵.
- 3 Regularne oglądanie pornografii prowadzi do uznawania prezentowanych w niej zachowań i postaw seksualnych za normę. Oznacza to m.in. przekonanie o tym, że przemoc jest nieodłącznym, normalnym elementem współżycia seksualnego¹⁶.

- 4 W pornografii ukrywa się negatywne skutki niezdrowych praktyk seksualnych. Ponieważ wiele osób stara się realizować w rzeczywistości praktyki podpatrzone na filmach pornograficznych, ma to negatywne konsekwencje zdrowotne¹⁷.
- 5 Konsekwencją uzależnienia od pornografii jest rozpad rodziny, znaczne zwiększenie ryzyka rozwodów (badania pokazują, że jest to pierwsza przyczyna rozwodów – 56% w roku 2002 USA), oraz rozpad więzi¹⁸.
- 6 Mężczyźni korzystający z pornografii mają zaburzenia erekcji i obniżenie poziomu pożądania seksualnego. Wynikiem tego jest niezdolność do utrzymania relacji intymnych z kobietą i prokreacji¹⁹.
- 7 Pornografia niszczy też osoby, które same jej nie oglądają, np. ofiary gwałcicieli, żony i dzieci cierpiące z powodu uzależnienia głowy rodziny²⁰.

Pornografia uzależnia i szkodzi wszystkim. Nie ma żadnych pozytywnych skutków korzystania z pornografii. Natomiast jest niewyczerpanym źródłem dochodów dla jej producentów, którzy wciągają w sidła uzależnienia coraz większe rzesze ludzi, a sami potem najgłośniej protestują przeciwko eliminacji pornografii z przestrzeni publicznej, posługując się argumentem zapewnienia wolności słowa w internecie. Jest to argument tym bardziej zwodniczy, że nie chodzi o wolność słowa, a wolność dystrybucji narkotyku – czyli pornografii.

Więcej informacji o pornografii można znaleźć na stronie internetowej, która relacjonuje przebieg konferencji w Sejmie na ten temat.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej sos.pytam.edu.pl
<http://sos.pytam.edu.pl/artykuly/neurobiologia-uzaleznienia/23-pornografia-zmienia-strukture-mozgu>

PRZYPISY

- 1 Perry S.L., Schleifer C. (2017) Till Porn Do Us Part? A Longitudinal Examination of Pornography Use and Divorce, *The Journal of Sex Research*, 55/3; 284-296
- Perry S.L., Davis, J.,T. (2017) Are Pornography Users More Likely to Experience a Romantic Breakup? Evidence from Longitudinal Data, *Sexuality & Culture*, 21/4; 1157-1176
- 2 Stoner J., Hughes D. (red) *The Social Costs of Pornography: A Collection of Papers*. Princeton, N.J.: Witherspoon Institute; (2010)
- 3 Makaruk K., Włodarczyk J., Michalski P., Kontakt dzieci i młodzieży z pornografią RAPORT Z BADAŃ, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę; (2017) http://fdds.pl/wp-content/uploads/2017/12/Makaruk_K_Wlodarczyk_J_Michalski_P_2017_Kontakt_dzieci_i_mlodziezy_z_pornografia.pdf data dostępu: 9.02.2018
- 4 Doidge, N. (2007). *The Brain That Changes Itself*. New York: Penguin Books, s. 102- 105
- 5 Bryła M. Psycholog: Moi pacjenci? 8-letnie dzieci uzależnione od porno. Od twardej pornografii. *Gazeta Wybcocza*, 11.10.2012 http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114871,12649221,Psycholog__Moi_pacjenci__8_letnie_dzieci_uzalezniowane.html data dostępu 9.02.2018
- 6 Bridges, A. J., Wosnitzer, R., Scharrer, E., Chyng, S., Liberman, R. (2010). Aggression and Sexual Behavior in Best Selling Pornography Videos: A Content Analysis Update. *Violence Against Women* 16/10; 1065-1085
- 7 Berkel, L. A., Vandiver, B. J., Bahner, A. D. (2004). Gender Role Attitudes, Religion, and Spirituality as Predictors of Domestic Violence Attitudes in White College Students. *Journal of College Student Development* 45; 119-131
- Boeringer, S. B. (1994). Pornography and Sexual Aggression: Associations of Violent and Nonviolent Depictions with Rape and Rape Proclivity. *Deviant Behavior* 15, 3; 289-304
- Check, J. and Guloien, T. (1989). The Effects of Repeated Exposure to Sexually Violent Pornography, Nonviolent Dehumanizing Pornography, and Erotica. w: Zillmann D., Bryant, J. (red.) *Pornography: Research Advances and Policy Considerations* (s. 159-84). Hillsdale, N.J.: L. Erlbaum Associates
- Hald, G. M., Malamuth, N. M., Yuen, C. (2010). Pornography and Attitudes Supporting Violence Against Women: Revisiting the Relationship in Nonexperimental Studies. *Aggression and Behavior* 36/1; 14-20
- Layden, M. A. (2010). Pornography and Violence: A New look at the Research. w: Stoner J., Hughes D. (red) *The Social Costs of Pornography: A Collection of Papers*. (s. 57-68) Princeton, N.J.: Witherspoon Institute
- Marshall, W. L. (1988). The Use of Sexually Explicit Stimuli by Rapists, Child Molesters, and Non-Offenders. *Journal of Sex Research* 25, 2; 267-88
- Zillmann, D. Weaver J.B. (1989). 5 Effects of Prolonged Consumption of Pornography. w: Zillmann D., Bryant, J. (red.) *Pornography: Research Advances and Policy Considerations* (s. 155). Hillsdale, N.J.: L. Erlbaum Associates
- Zillmann, D. (2004). Pornografie. W: R. Mangold, P. Vorderer, G. Bente (red.) *Lehrbuch der Medienpsychologie* (s.565-85). Hogrefe, Verlag für Psychologie
- 8 Häggström-Nordin, E., Hanson, U., Tyden, T., (2005) Associations between pornography consumption and sexual practices among adolescents in Sweden, *International Journal of STD& AIDS*, 16; 102-107
- Peter, J., Valkenburg, P. M. (2008) Adolescents' exposure to sexually explicit internet material, sexual uncertainty, and attitudes toward uncommitted sexual exploration: Is there a link? *Communication Research*, 35; 569-601
- 9 Giedd J.N, (2004), Structural magnetic resonance imaging of the adolescent brain, *Annals of the New York Academy of Sciences* 1021/1; 77-85
- Sturman D., Moghaddam B. (2012) *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 31/109/5; 1719-24

- Straunch B. (2003) *The Primal Teen-What the New Discoveries About the Teenage Brain Tell Us About Our Kids*. Doubleday
- 10 op. cit. Hilton, D. L. (2013)
 Hilton, D. L., Watts, C. (2011). Pornography Addiction: A Neuroscience Perspective. *Surgical Neurology International*, 2; 19
 Leshner, A. (1997). Addiction Is a Brain Disease and It Matters. *Science* 278; 45–7
 Miner, M. H., Raymond, N., Mueller, B. A., Lloyd, M., Lim, K. O. (2009). Preliminary Investigation of the Impulsive and Neuroanatomical Characteristics of Compulsive Sexual Behavior. *Psychiatry Research* 174; 146–51
 Schiffer, B., Peschel, T., Paul, T., Gizewshi, E., Forshing, M., Leygraf, N., et al. (2007). Structural Brain Abnormalities in the Frontostriatal System and Cerebellum in Pedophilia. *Journal of Psychiatric Research* 41/9; 754–762
 Yuan, K., Quin, W., Lui, Y., Tian, J. (2011). Internet Addiction: Neuroimaging Findings. *Communicative & Integrative Biology* 4/6; 637–639
 Zhou, Y., Lin, F., Du, Y., Qin, L., Zhao, Z., Xu, J., et al. (2011). Gray Matter Abnormalities in Internet Addiction: A Voxel-Based Morphometry Study. *European Journal of Radiology* 79/1; 92–95
- 11 Paul, P. (2010). *From Pornography to Porno to Porn: How Porn Became the Norm*. w: Stoner J., Hughes D. (red) *The Social Costs of Pornography: A Collection of Papers*. (s. 3–20) Princeton, N.J.: Witherspoon Institute
 Paul, P. (2007). *Pornified: How Pornography Is Transforming Our Lives, Our Relationships, and Our Families*. New York: Henry Hold and Co.; 155–156
 Zillmann, D. (2000). Influence of Unrestrained Access to Erotica on Adolescents' and Young Adults' Dispositions Toward Sexuality. *Journal of Adolescent Health* 27/2; 41–44
- 12 Steffens, B. A. Rennie, R. L. (2006). The Traumatic Nature of Disclosure for Wives of Sexual Addicts. *Sexual Addiction & Compulsivity* 13/2-3; 247–67
 Wolf, N. (2004). The Porn Myth. *New York Magazine*, May 24
 Wildmom- White, M. L. Young, J. S. (2002). Family-of-Origin Characteristics Among Women Married to Sexually Addicted Men. *Sexual Addiction & Compulsivity* 9/4; 263–73
- 13 Angres, D. H. Bettinardi-Angres, K. (2008). Disease of Addiction: Origins, Treatment, and Recovery. *Disease-a-Month* 54; 696–721
 op. cit. Doidge, N. (2007)
 Hedges, V. L., Chakravarty, S., Nestler, E. J., Meisel, R. L. (2009). DeltaFosB Overexpression in the Nucleus Accumbens Enhances Sexual Reward in Female Syrian Hamsters. *Genes Brain and Behavior* 8/4; 442–449
 op. cit. Hilton, D. L., Watts, C. (2011)
 op. cit. Hilton, D. L. (2013)
 op. cit. Miner, M. H. et. all. (2009)
 Nestler, E. J. (2005). Is there a Common Molecular Pathway for Addiction? *Nature Neuroscience* 9/11; 1445–1449
 Paul, P. (2007). *Pornified: How Pornography Is Transforming Our Lives, Our Relationships, and Our Families*. New York: Henry Hold and Co., 75
 Pitchers, K. K., Vialou, V., Nestler, E. J., Laviolette, S. R., Lehman, M. N., Coolen, L. M. (2013). Natural and Drug Rewards Act on Common Neural Plasticity Mechanisms with DeltaFosB as a Key Mediator. *Journal of Neuroscience* 33/8; 3434-3442
- 14 op. cit. Angres, D. H. and Bettinardi-Angres, K. (2008)
 op. cit. Hilton, D. L., Watts, C. (2011)
 op. cit. Leshner, A. (1997)
- 15 op. cit. Angres, D. H. and Bettinardi-Angres, K. (2008)
 Brosius, H. B., et al. (1993). Exploring the Social and Sexual "Reality" of Contemporary Pornography. *Journal of Sex Research* 30/2; 161–70
 Cline, V. B. (2001). *Pornography's Effect on Adults and Children*. New York: Morality in Media
 op. cit. Doidge, N. (2007) s. 112
 op. cit. Layden, M. A. (2010)
 Paul, P. (2010). *From Pornography to Porno to Porn: How Porn Became the Norm*. w: Stoner J. Hughes D. (red.) *The Social Costs of Pornography: A Collection of Papers* (s 3–20). Princeton, N.J.: Witherspoon Institute
 op. cit. Paul, P. (2007)
 op. cit. Zillmann, D. (2000)
- 16 op. cit. Check, J. Guloien, T. (1989)
 Corne, S., et al. (1992). Women's Attitudes and Fantasies About Rape as a Function of Early Exposure to Pornography. *Journal of Interpersonal Violence* 7/4; 454–61
 op. cit. Layden, M. A. (2010)
 Milburn, M., Mather, R., Conrad, S. (2000). The Effects of Viewing R-Rated Movie Scenes that Objectify Women on Perceptions of Date Rape. *Sex Roles* 43/9-10; 645–64
 Ohbuchi, K. I., et al. (1994). Effects of Violent Pornography Upon Viewers' Rape Myth Beliefs: A Study of Japanese Males. *Psychology, Crime, and Law* 7/1; 71–81
 Weisz, M. G. Earls, C. (1995). The Effects of Exposure to Filmed Sexual Violence on Attitudes Toward Rape. *Journal of Interpersonal Violence* 10/1; 71–84
- 17 Carroll, J. S., Padilla-Walker, L. M., Nelson, L. J. (2008). Generation XXX: Pornography Acceptance and Use Among Emerging Adults. *Journal of Adolescent Research* 23/1; 6–30
 op. cit. Häggström-Nordin, E., Hanson, U., Tyden, T., (2005)
 op. cit. Layden, M. A. (2010).
 Wingood, G. M., et al. (2001). Exposure to X-Rated Movies and Adolescents' Sexual and Contraceptive-Related Attitudes and Behaviors. *Pediatrics* 107/5; 1116–19
- 18 „Is the Internet Bad for Your Marriage? Online Affairs, Pornographic Sites Playing Greater Role in Divorces..” *The Free Library*. 2002, dostęp online: Newswire Association LLC, data dostępu: 6.02.2018 <https://www.thefreelibrary.com/Is+the+Internet+Bad+for+Your+Marriage%3f+Online+Affairs%2c+Pornographic...-a094221879>
 op. cit. Perry S.L., Schleifer C. (2017)
 op. cit. Perry S.L., Davis, J., T. (2017)
- 19 Park B.Y., Wilson G., Berger J., Christman M., et al. (2016) Is Internet pornography causing sexual dysfunctions? A review with clinical reports. *Behavioral Sciences*, 6/3 17
- 20 op. cit. Stoner J., Hughes D. (2010)